

Sygn. akt XI W 7175/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie XI Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Łukasz Biliński

Protokolant: Katarzyna Zielińska -Kupczyk

bez udziału oskarżyciela publicznego

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu: 4 listopada 2015 r., 4 grudnia 2015 r., 21 stycznia 2016 r., 26 lutego 2016 r., 24 marca 2016 r. i 1 kwietnia 2016 r. w W.

sprawy **L. P.**

syna J. i B. z domu W.

urodzonego dnia (...) w W.

obwinionego o to, że:

w dniu 07 marca 2015 roku ok. godz. 14:11 w W. w autobusie linii (...) na odcinku przejazdu D. (...) przy Al. (...) podczas kontroli biletowej, mimo braku odpowiedniego dokumentu przewozu, odmówił zapłacenia należności i okazania dokumentu umożliwiającego stwierdzenie jego tożsamości,

tj. za wykroczenie z art. 87a Ustawy prawo przewozowe;

orzeka

I. obwinionego L. P. uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, stanowiącego wykroczenie z art. 87a ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (t.j. Dz. U. z 2015 poz. 915) i za to na podstawie art. 87a w/w ustawy skazuje go, zaś na podstawie art. 87a w/w ustawy w zw. z art. 48 kw w zw. z art. 24 § 1 i 3 kw wymierza obwinionemu karę grzywny w wysokości 50 (pięćdziesiąt) złotych;

II. na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 119 kpw zwalnia obwinionego L. P. w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

XI W 7175/15

UZASADNIENIE

L. P. obwiniony została o to, że w dniu 7 marca 2015 roku ok. godz. 14:11 w W. w autobusie linii 127 na odcinku przejazdu D. (...) przy Al. (...) podczas kontroli biletowej, mimo braku odpowiedniego dokumentu przewozu, odmówił zapłacenia należności i okazania dokumentu umożliwiającego stwierdzenie jego tożsamości, tj. za wykroczenie z art. 87a Ustawy prawo przewozowe (Dz. U. z 2015 poz. 915).

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 7 marca 2015 roku L. P. zakupił bilet autobusowy na D. (...). Poruszał się przejściem podziemnym i gdy autobus linii 127 podjechał na przystanek, wsiadł do niego zajmując miejsce siedzące przodem do kierunku jazdy. W tym momencie następowała zmiana kierowcy pojazdu. Do pojazdu weszło dwóch kontrolerów (...) – S. S. oraz M. B.. Jeden z kontrolerów udał się na przód pojazdu, drugi natomiast znajdował się w tylnej części autobusu. Po odjeździe autobusu z przystanku kontrolerzy widząc, iż nikt nie kasuje biletów, rozpoczęli czynności kontrolne. M. B. zablokował kasownik i przystąpił do kontroli. Również S. S., upewniając się, że nikt nie kasuje biletów, podjął czynności kontrolne. Wtedy to L. P. wstał z miejsca próbując skasować bilet. Kasownik jednak był już zablokowany. Wówczas S. S. poprosił obwinionego o okazanie biletu. L. P. oznajmił, że chciał skasować bilet. Kontroler poinformował o braku możliwości skasowania biletu w trakcie kontroli. Kontroler zaproponował opłatę gotówkową na miejscu, w kwocie 164 zł, jednak obwiniony odmówił. Poproszono wówczas o okazanie dokumentu tożsamości. Pasażer również odmówił okazania dokumentu tożsamości. Kontrolerzy poprosili wówczas L. P. o opuszczenie pojazdu na najbliższym przystanku. Podczas kontroli obwiniony zadzwonił do operatora (...) ze skargą. Pierwsze połączenie wykonano o godz. 14:12 pod nr (...) lecz bez rezultatu. Przy drugiej próbie kontaktu o godz. 14:15 został poinformowany przez operatora (...) o możliwości złożenia skargi pisemnej. Kontrolerzy wraz z pasażerem opuścili autobus na przystanku (...). Kontrolerzy (...) poinformowali dyspozytora Policji o zaistniałym zdarzeniu w celu przysłania patrolu i ustalenia tożsamości pasażera. Po ok. 20 minutach na miejsce przybył patrol Policji, w którego skład wchodziła M. S. oraz R. S., którzy wylegitymowali obwinionego.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o następujące dowody:

- częściowych wyjaśnień obwinionego (k. 119–120, 168, 185)
- zeznań świadka S. S. (k. 120-122, 183-185)
- zeznań świadka M. B. (k. 122-124)
- zawiadomienia o możliwości popełnienia wykroczenia (k. 1)
- wezwania do zapłaty (k. 2-2v)
- raportu kontrolera (k. 3-3v)
- kserokopii notatników służbowych (k. 6-6v, 142-143v)
- skargi obwinionego (k. 13)
- pisma obwinionego (k. 14, k. 32-35)
- pisma urzędu (...) W. (k. 161, 193)
- pisma (...) (k. 144)
- wykazu połączeń telefonicznych (k. 178-182)

Obwiniony na rozprawie w dniu 4 listopada 2015 roku nie przyznał się do zarzucanego mu czynu oraz złożył wyjaśnienia. Wskazał, iż kupił bilet na D. (...), po czym wsiadł do autobusu linii 127. Obwiniony wówczas dostrzegł, że zmieniają się kierowcy, stąd zaczął ze skasowaniem biletu. Stwierdził, że w momencie kiedy drzwi pojazdu zaczęły się zamykać, podeszedł do kasownika. W tym momencie kontroler zablokował kasownik. Po krótkiej wymianie zdań z kontrolerem, obwiniony odmówił okazania dokumentu tożsamości oraz zadzwonił pod nr (...). W dalszych wyjaśnieniach podniósł, że nie ma sensu kasować biletu, gdy autobus stoi. Obwiniony wskazał, iż dzwoniąc pod nr (...), został poinstruowany przez operatora, co do konieczności zgłoszenia skargi lub zastrzeżenia. Dalej wyjaśnił, że ważną kwestią jest monitoring, którego nie ma, a który wliczony jest w cenę biletu. Po dojechaniu do (...) na przystanek S., obwiniony został wylegitymowany przez patrol Policji. Obwiniony podniósł, iż miał zastrzeżenia, co do

czynności podejmowanych przez funkcjonariuszy Policji. W dalszej części swoich wyjaśnień, podał, że na monitoringu przy hotelu (...) można ustalić datę, godzinę oraz minutę zamknięcia drzwi. Według obwinionego datę oraz godzinę można odczytać również z kasownika, który został zablokowany przez kontrolera (...). Obwiniony powołując się na przepisy Uchwały (...)W., stwierdził, że nie jest karalna odmowa okazania dokumentu tożsamości kontrolerowi. Stwierdził również, iż nie ma obowiązku okazywania dokumentu tożsamości funkcjonariuszowi Policji, do którego ma zastrzeżenia. W dalszej części wyjaśnień obwiniony podał, iż nie zgadza się z niesprawiedliwością i jest to jego forma buntu.

Na rozprawie w dniu 21 stycznia 2016 roku obwiniony stwierdził, iż będąc w autobusie wstał od razu podczas zamykania drzwi, trzymając bilet w ręku. Wskazał ponadto, że kontroler (...) stał obok niego, obserwując jego zachowanie. Obwiniony podał, że zamienił parę zdań z kontrolerem, po czym zadzwonił drugi raz do (...). Po zakończeniu rozmowy według obwinionego, kontroler po raz drugi zablokował kasowniki i poprosił o okazanie biletu. Stwierdził, że jak wstawał aby skasować bilet to kasownik nie był zablokowany. Idąc w jego stronę kontroler zablokował mu drogę uniemożliwiając tym samym skasowanie biletu.

Sąd zważył, co następuje:

Oceniając materiał dowodowy w niniejszej sprawie Sąd dał wiarę wyjaśnieniom obwinionego jedynie w części. Opisany przez obwinionego przebieg zdarzenia częściowo koresponduje z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie w tym z zeznaniami świadków: S. S. oraz M. B.. Analizując treść wyjaśnień oraz pozostały materiał dowodowy w postępowaniu, podnieść należy, iż obwiniony kwestionował w głównej mierze moment przeprowadzenia kontroli oraz ocenę prawną zdarzenia. Obwiniony stwierdził, że nie kasował biletu, ponieważ pojazd stał kilka minut i próbował skasować bilet w momencie, gdy zamknęły się drzwi i autobus odjeżdżał. Zeznania kontrolerów wskazują jednak, że kontrola nastąpiła po upewnieniu się, że pasażerowie nie kasują biletów, ok. 30 sekund od momentu ruszenia pojazdu z przystanku. Jak stanowi art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 Prawo przewozowe umowę przewozu zawiera się przez nabycie biletu na przejazd przed rozpoczęciem podróży lub spełnienie innych określonych przez przewoźnika lub organizatora publicznego transportu zbiorowego warunków dostępu do środka transportowego, a w razie ich nieustalenia – przez samo zajęcie miejsca w środku transportowym. W przypadku publicznego transportu zbiorowego organizowanego przez Zarząd (...) w W., moment zawarcia umowy jest określony przez przewoźnika w stosownym regulaminie wydanym na podstawie art. 4 Prawa przewozowego. § 1 ust. 3 Regulaminu przewozu środkami lokalnego transportu zbiorowego w (...) W., ustanowionego Uchwałą Nr XLVII/1273/2012 Rady (...) W. z dnia 22 listopada 2012 r. przewiduje, iż zawarcie umowy przewozu następuje wraz z wejściem pasażera do pojazdu a w metrze – do strefy biletowej metra. § 21 ust. 1 tego samego Regulaminu stanowi zaś, że pasażer, który nie posiada ważnego biletu lub dokumentu uprawniającego do bezpłatnych przejazdów, w pierwszej kolejności po wejściu do pojazdu lub w trakcie przekraczania strefy biletowej metra jest obowiązany skasować/aktywować bilet oraz upewnić się, że kasownik potwierdził fakt skasowania/aktywowania biletu zielonym sygnałem świetlnym i krótkim sygnałem dźwiękowym. Powyżej cytowany przepis regulaminu określający moment skasowania biletów, w ocenie Sądu nie pozostawia wątpliwości interpretacyjnych, skasowanie biletu przez podróżnego ma być czynnością, którą wykonuje on jako pierwszą po wejściu do pojazdu lub strefy metra. Pasażer powinien więc skasować bilet przed zajęciem miejsca w pojeździe oraz wykonaniem każdej innej czynności wewnątrz środka transportu. Tymczasem obwiniony zajął miejsce siedzące w autobusie i nie podjął żadnej czynności mającej na celu skasowanie biletu, na którą to czynność w ocenie Sądu miał wystarczającą ilość czasu, gdyż kontroler rozpoczął kontrolę dopiero po ruszeniu autobusu z przystanku. Kontrolerzy biletów są uprawnieni do żądania okazania dokumentu umożliwiającego stwierdzenie tożsamości podróżnego, w razie odmowy zapłacenia należności za przejazd. W razie niezapłacenia należności przez podróżnego i nieokazania przez niego dokumentu umożliwiającego stwierdzenie tożsamości kontroler (osoba upoważniona przez przewoźnika) jest natomiast uprawniony do ujęcia podróżnego i niezwłocznego oddania go w ręce Policji. Powyższe uprawnienia wynikają wprost z art. 33a ustawy Prawo przewozowe, a zatem aktu prawnego rangi ustawowej, powszechnie obowiązującego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Oznacza to, że podróżni nieposiadający ważnego dokumentu przewozu (biletu) muszą liczyć się z konsekwencjami – zastosowaniem wobec nich przez kontrolerów lub innych przedstawicieli przewoźnika opisanych środków. Przekładając powyższe

rozważania na grunt sprawy niniejszej należy stwierdzić, iż kontroler (...) działał w ramach ustawowo zapewnionych uprawnień.

Sąd uznał zeznania świadków S. S. oraz M. B. za wiarygodne. Korespondują one ze sobą oraz z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie. Świadczyli oni jako kontrolerami (...) podejmującymi czynności wobec obwinionego. Biorąc pod uwagę, iż świadkowie w pracy zawodowej wykonują czynności kontrolne wobec pasażerów, Sąd nie znalazł podstaw do negowania wartości dowodowej zeznań w/w, a szczególnie w zakresie wskazanego momentu oraz sposobu przeprowadzenia kontroli biletów.

Osobowym źródłem dowodowym nieprzydatnym dla odtworzenia zdarzenia były zeznania funkcjonariuszy Policji: M. S. oraz R. S.. Niepamięć szczegółów zdarzenia uzasadniona jest nagminnością i powtarzalnością tego typu interwencji oraz upływem czasu. Świadczyli oni nie pamiętali samego przebiegu zdarzenia.

Sąd uznał za pełnowartościowy i wiarygodny materiał dowodowy ujawniony na rozprawie w trybie art. 76 § 1 kpw tj. dokumentację, w oparciu o której ustalono stan faktyczny. Dokumenty stanowiące podstawę ustaleń faktycznych zostały sporządzone przez uprawnione do tego osoby, w przewidzianej prawem formie.

Wykroczenie opisane w art. 87a Ustawy z dnia 15 listopada 1984r. Prawo przewozowe popełnia podróżny, który w czasie kontroli dokumentów przewozu osób lub bagażu, mimo braku odpowiedniego dokumentu przewozu, odmawia zapłacenia należności i okazania dokumentu umożliwiającego stwierdzenie jego tożsamości. Karą za powyższe wykroczenie jest kara grzywny w wysokości od 20 do 5000 złotych.

Do popełnienia opisanego wykroczenia konieczne jest łączne wystąpienie następujących okoliczności: zajęcie przez podróżnego miejsca w środku transportowym, nieposiadanie w czasie kontroli dokumentów przewozu osób lub bagażu, odmowa zapłacenia należności za przejazd oraz odmowa okazania dokumentu tożsamości. Ważny dokument przewozu należy okazać kontrolerowi w czasie kontroli. Podkreślenia wymaga, iż nie jest wykroczeniem samo jednorazowe korzystanie z usług publicznego transportu zbiorowego bez uiszczenia opłaty. Penalizacji podlega natomiast zaniechanie wykonania obowiązków związanych z ujawnieniem braku biletu u podróżnego w czasie kontroli: opłacenia należności (kary pieniężnej za jazdę bez biletu) i okazania dokumentu tożsamości w celu wystawienia przez kontrolera wezwania do zapłaty.

Materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie pozwala na bezsprzeczne stwierdzenie, że w dniu 7 marca 2015r. około godz. 14:11 L. P. był pasażerem autobusu linii 127 i że podczas tego kursu pracownicy (...) przeprowadzali w środku transportu zbiorowego kontrolę biletów. Podczas przedmiotowej kontroli obwiniony nie okazał osobie kontrolującej ważnego biletu na przejazd – posiadał jedynie bilet nieskasowany, wobec czego, został poproszony o uregulowanie należności za przejazd. W związku z jej nieuiszczeniem kontroler wezwał obwinionego do okazania dokumentu tożsamości w celu wypisania wezwania do zapłaty. Także i tego ustawowego obowiązku obwiniony nie wykonał. W reakcji na zachowanie podróżnego pracownik (...) wezwał na miejsce funkcjonariuszy Policji, którzy wylegitymowali obwinionego.

Powyższego czynu obwiniony dopuścił się świadomie, nie będąc w stanie wyłączać możliwość pokierowania swoim postępowaniem lub rozpoznania znaczenia czynu. Nie występuje też żadna inna przesłanka mogąca świadczyć o niemożności przypisania L. P. popełnienia zarzucanego mu czynu.

Obwiniony nie dopełnił istotnych obowiązków, nakładanych na niego przez przepisy prawa powszechnie obowiązującego. L. P. zaniechał wykonania poleceń wydanych przez kontrolera (...), które w świetle obowiązujących przepisów miał obowiązek wypełnić.

Należy stwierdzić, że obwiniony dopuścił się popełnienia czynu, którego znamiona opisane są w stosownej ustawie, umyślnie, przy czym czyn ten był społecznie szkodliwy. Wszystko to stanowi o przypisaniu mu odpowiedzialności w zakresie popełnienia zarzucanego wykroczenia z art. 87a Ustawy Prawo przewozowe.

Wymierzając karę Sąd kierował się ustawowymi dyrektywami jej wymiaru określonymi w art. 33 kw. Orzeczona kara grzywny w swojej dolegliwości nie przekracza stopnia winy oraz jest adekwatna do stopnia wymagalności zachowania zgodnego z prawem w odniesieniu do realiów niniejszej sprawy. W ocenie Sądu kara w takiej wysokości spowoduje, że obwiniony uświadomi sobie ciężący na nim obowiązek wynikający z ustawy Prawo przewozowe oraz Regulaminu przewozu środkami lokalnego transportu zbiorowego w (...). W. i będzie się w przyszłości wywiązywał z tego obowiązku. Orzeczona kara, będzie miała pozytywny wpływ na kształtowanie właściwych postaw społecznych w omawianym zakresie. Ponadto, w ocenie Sądu, kara będzie możliwa do spełnienia a jej wysokość nie jest nadmierna. Orzeczona kara spełni ponadto swoje cele zarówno w zakresie prewencji generalnej, jak i przede wszystkim indywidualnej. Jest ona adekwatna do okoliczności przypisanego czynu i jego społecznej szkodliwości.

Sąd na zasadzie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 119 kpw zwolnił obwinionego od ponoszenia kosztów sądowych. Sąd uznał bowiem, że przemawia za tym sytuacja materialna obwinionego.